

RETTELSESBLAD
Erstatter udvalgets betænkning dateret 17. november 2020
(Tilføjelse af indstilling til ændringsforslag)

BETÆNKNING

Afgivet af Finans- og Skatteudvalget

vedrørende

**Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om ændring af Inatsisartutlov om
obligatorisk pensionsordning**
Fremsat af Naalakkersuisoq for Finanser

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hermann Berthelsen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut
Medlem af Inatsisartut Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq, Partii Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 8. oktober under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget vedrører ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning, som blev vedtaget under Efterårssamlingen 2016 (punkt 19). Forslaget indarbejder en række ændringer blandt andet foranlediget af forespørgselsdebat om obligatorisk pensionsordning fra forårssamlingen 2020 (punkt 73), erfaringer fra den hidtidige administration af loven og følgerne af COVID-19 pandemien. Det overordnede formål med forslaget er et fortsat ønske om at alle så vidt muligt bidrager til deres egen pension. Forslaget træder i kraft den 1. januar 2021.

1.1. Forkortelse af opsparingsperioden:

Der indføres en mulighed for, at indbetalinger til pensionsordningen kan ophøre 4 år før det indkomstår, en borger når pensionsalderen. Hensigten med ændringen er at begrænse antallet af borgere, der fortsat skal betale til en pensionsordning på trods af at de har opnået pensionsalderen.

1.2. Præcisering af gyldige tilhørsforhold for pensionskasser

Det præciseres, at det alene er pensionsordninger ved følgende pensionsleverandører, der kan benyttes i henhold til loven:

- Pensionskasser i Danmark eller Grønland
- Livs- og pensionsforsikringsselskaber i Danmark eller Grønland
- Pengeinstitutter i Grønland

Der kan dog gives tilladelse til, at pensionsordninger oprettet i Norge, Færøerne, Island eller et land, der er medlem af EU kan benyttes i højst 2 år. Dette er begrænset til 2 år på baggrund af skatteforvaltningens manglende adgang til indhentning af oplysninger i nævnte lande.

Præciseringen medvirker til en forsimplicering af administrationen af indbetalinger til pensionskasser, hvorved skatteforvaltningen i begrænset omfang fremover ville skulle forholde sig til udenlandske rets- og aftalegrundlag for pensionsordninger.

1.3. Undtagelser for tjenestemænd

Ændringen er foranlediget af den eksisterende pensionsordning for tjenestemænd, der har en sådan karakter og omfang, at det ikke skønnes nødvendigt, at pålægge disse en yderligere pensionsopsparing. Disse undtagelser omfatter alene de ydelser, som udbetales på baggrund af de i forslaget §2, stk. 2, oplyste love.

1.4. Fastfrysning af den stigende opsparingsforpligtigelse i årene 2021 og 2022.

Med forslaget tilsigter Naalakkersuisut, at formindske følgevirkningerne af COVID-19 pandemien. Dette foreslås ved at lade opsparingssatsen for A- og B-indkomst forblive på 6 % i årene 2021 og 2022 og for skattepligtigt overskud af selvstændig virksomhed forbliver satsen på 4 % i samme periode.

1.5. Bemyndigelse til fastsættelse af pensionsindbetaling ved indhandling af produkter fra fiskeri, fangst, jagt, fåreavl og husflid.

Naalakkersuisut ønsker bemyndigelse til at kunne udstede relevante regler via bekendtgørelse angående indbetaling til en pensionsordning i forbindelse med indhandling af produkter fra fiskeri, fangst, jagt, fåreavl og husflid.

Denne bemyndigelse vedrører særligt muligheden for at anvende satser, som er mindre end 4 procent af det skattepligtige overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Behovet herfor

opstår idet indhandlingen af produkter fra fiskeri, fangst, jagt, fåreavl og husflid repræsenterer sælgers omsætning og altså ikke sælgers overskud.

Hertil hører, at Naalakkersuisut er af den opfattelse, at det er mest hensigtsmæssigt, såfremt de involverede parter selv aftaler at etablere sådanne løsninger.

1.6. Ændringer af bagatelgrænse for manglende indbetalinger til pensionsopsparing

Forslaget tilsigter ligeledes at ændre bagatelgrænsen for manglende indbetalinger til pensionsopsparing fra 1.000 kr. til 2.000 kr. Dette er med henblik på at formindske administrationen for borgerne og skatteforvaltningen. Med ændringen følger en forældelsesdato for opkrævning af differencer. Således bortfalder udestående differencer for de indkomstår, der ligger mere end 4 år forud for det indkomstår differencen som vedrører.

1.7. Ændringsforslag til forslaget

Under udvalgets behandling er Naalakkersuisut fremkommet med et ændringsforslag. Ændringsforslaget har til formål at udelade ydelser udbetalt i henhold til lov om tjenestemænd i beregningen af opsparingsgrundlaget for indkomståret 2020. Forslaget giver altså en tilbagevirkende kraft på ét indkomst år for denne gruppe. Dette sker ud fra en betragtning om, at tjenestemandspensionsordningen er af en sådan størrelse, at yderligere pensionsopsparing ikke er nødvendig.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen blev forslagets ændringer drøftet indgående. Førstebehandlingen berørte i høj grad også de forhold af loven om obligatorisk pensionsordning, som ikke var genstand for behandling. Udvalget skal understrege, at pågældende betænkning forholder sig til de ændringer af loven om obligatorisk pensionsordning, som er fremsat i forslaget, og den behandling i Inatsisartut-salen, som vedrørte disse.

Med forslaget ønsker Naalakkersuisut at sætte den stigende opsparingsforpligtelse for indbetalinger til pensionsordninger i årene 2021 og 2022 i bero. Dette vil få den virkning, at opsparingssatsen for A- og B-indkomst i perioden forbliver på 6 % og for indbetaling af det skattepligtige overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed forbliver satsen på 4 % i samme periode.

Under førstebehandlingen af forslaget blev det drøftet hvorvidt opsparingssatsen permanent skulle fastsættes på disse niveauer. Denne drøftelse tog udgangspunkt i en opfattelse af, at en endelig opsparingssats på 10 % ville være for omfattende for de implicerede lønmodtagere.

Slutteligt opstod der under førstebehandlingen tvivl om, hvorvidt der skal betales skat af pensionsudbetalingerne.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Udvalget kan dog konstatere, at høringsperioden har været relativt kort for forslaget. Det fremgår af forslagens bemærkninger, at forslaget var i høring i perioden 3. juli til 20. juli 2020. Dette dækker reelt over 10 arbejdsdage, hvorfor udvalget må understrege, at der normalvis forventes en høringsperiode på minimum 4 uger. Udvalget vil derfor tilskynde Naalakkersuisut, at sikre en høringsperiode på minimum 4 uger fremover.

4. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Finanser om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Finansers besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1.

Udvalgets spørgsmål søgte blandt andet af afdække hvilken dækningsgrad forskellige indkomstgrupper opnår ved pension. Ved en opsparingsforpligtelse på 4 % stiger dækningsgraden med 8,7 %. Ved en opsparingsforpligtelse på 9 % stiger dækningsgraden med 20 %. For de forskellige indkomstgrupper varierer dækningsgraden som følgende:

- For en bruttoindkomst på 150.000 kr. vil dækningsgraden være på over 100 %.
- For en bruttoindkomst på 250.000 kr. vil dækningsgraden svinge fra 64,7 % til 76 %.
- For en bruttoindkomst på 500.000 kr. vil dækningsgraden svinge fra 36,7 % til 48 %.

Hvis indkomstgrænsen for den obligatoriske pensionsopsparing hæves fra 100.000 kr. 150.000 kr. vil omkring 3.700 borgere ikke være forpligtet til at indbetale til pension.

Hvis aldersgrænsen for den obligatoriske pensionsordning ændres fra 63 år til 60 år vil omkring 1.600 borgere ikke være forpligtet til at indbetale til pension.

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Finanser om yderligere at besvare en række spørgsmål. Udvalget har endnu ikke modtaget svar på disse spørgsmål. Af denne grund skal udvalget anmode Inatsisartut om, at genhenvise forslaget til udvalgets behandlingen inden forslagens tredjebehandling.

5. Udvalgets behandling af forslaget

5.1. Obligatorisk pensionsordning i samspil med alderspension

Udvalget finder det indledningsvist rimeligt at henlede opmærksomheden på den eksisterende alderspension. Det skal derved understreges, at den obligatoriske pensionsordning ikke alene skal sikre det fremtidige indkomstgrundlag, når borgere træder ud af arbejdsmarkedet ved

opnået pensionsalder. Alderspension er overordnet tilgængeligt for den almindelige borger, som har opnået en vis alder og haft sin tilværelse i Rigsfællesskabet.

5.2. Niveau af stigende opsparingsforpligtelse for indbetalinger til pensionsordninger

Naalakkersuisuts forslag er, at den stigende opsparingsforpligtelse midlertidigt skal indstilles på 4 % og 6 % de næste to år. Naalakkersuisut argumenterede for, at COVID-19 pandemien havde ændret vilkårene for den stigende opsparingsforpligtelse. Under førstebehandlingen af forslaget blev det drøftet, at opsparingsforpligtelsen permanent fastsættes på 4 % og 6 %. Argumentet for den permanente fastsættelse var baseret på en opfattelse af, at opsparingsforpligtelsen på 10 % er for omfattende for landets borgere. For at belyse dette har udvalget indhentet en række informationer og fremsat spørgsmål til Naalakkersuisut.

Da lov om obligatorisk pensionsordning blev vedtaget på efterårssamlingen i 2016 var fastsættelsen af endelig minimumsopsparingssats på 10 % baseret på følgende:¹

- Målsætning om 75 pct. dækningsgrad, dvs. indkomsten ved pensionering inklusiv den offentlige alderspension skal være minimum 75 pct. af arbejdsindkomsten inden tilbagetrækning.
- Overdækning, dvs. en dækningsgrad på over 100 pct. skal så vidt muligt undgås.
- Arbejdsindkomst og opsparing svarende til 25 års fuldtidsbeskæftigelse
- En arbejdsindkomst svarende til 250.000 kr. årligt
- En anslået restlevetid som pensionist på 15 år
- Realrente for opsparing sættes til 2 % og en afkastskat på 15,3 %

Udvalget hæfter sig i ovenstående særligt ved ønsket om at opnå en dækningsgrad på 75 %, således at borgere ved overgangen til pensionstilværelsen ikke oplever et drastisk fald i indkomst.

Om etableringen af den obligatoriske pensionsordning bemærkede Økonomisk Råd i deres årsberetning for 2018, at:

”Med den obligatoriske pensionsordning er der skabt et grundlag for et robust pensionssystem med offentlige pensioner til sikring af en minimumslevestandard for alle ældre og privat pensionsopsparing (obligatorisk/arbejdsmarkedspensioner) til sikring af pensionernes dækningsgrad (pensionen i forhold til indkomst som erhvervsaktiv). Den obligatoriske pensionsopsparing for lønmodtagere vil fuldt indfaset skabe et rimeligt grundniveau for pensionernes dækningsgrad.”²

¹ Bemærkninger til lovforslaget, 'Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx 2016 om obligatorisk pensionsordning', pkt. 19, Efterårssamling 2016, s. 5-6

² Økonomisk Råd, Grønlands økonomi, 2018, s. 26

Ved en fuld indfasning af den obligatoriske pensionsordning, derved forstået ved en opsparingsforpligtelse på 10 %, var Økonomisk Råd af den opfattelse, at man sikrede et rimeligt niveau for den kommende pensionstilværelse for borgerne.

Ligeledes fremgår det af svar til §37 spørgsmål nr. 13-2020 om obligatorisk pensionsordning, at hvis minimumssatsen for den obligatoriske pensionsopsparing fastsættes på 6-8 % vil borgere opleve et fald i indkomsten ved pensionering og presset på de offentlige finanser vil forøges. Dette vil få en negativ påvirkning på den langsigtede økonomiske holdbarhed.³

For at afdække hvorledes en ændring af minimumssatsen for den obligatorisk pensionsordning vil påvirke vilkårene for borgere, der indtræder i pension, fremsatte udvalget en række spørgsmål til Naalakkersuisut. Disse er vedlagt som bilag 1. På baggrund af svarene fra Naalakkersuisut er det udvalgets opfattelse, at de tre indkomstgrupper påvirkes meget forskelligt af en ændring af minimumssatsen.

De borgere, der tilhører gruppen med en bruttoindkomst på 150.000 kr., vil med indbetaling til en obligatorisk pensionsordning forbedre deres egne økonomiske vilkår under pensionstilværelsen. For de personer med en bruttoindkomst på 150.000 kr. dækker alderspensionen over en stor andel af den samlede pensionsopsparing. Indbetaling til en obligatorisk pensionsordning vil derfor bidrage til en øget selvforsørgelse. Dette vil medvirke til at udligne den økonomiske ulighed i samfundet.

De borgere med en bruttoindkomst på 250.000 kr. vil opnå forbedrede vilkår under pensionstilværelsen. For denne gruppe vil den samlede pensionsopsparing bevæge sig fra et niveau under den anbefalede dækningsgrad på 75 %, til at komme op på den anbefalede dækningsgrad. Dette stemmer fint overens med målet for etablering af obligatorisk pensionsordning.

Borgere med en bruttoindkomst på 500.000 kr. vil ikke opnå en ønskelig dækningsgrad ved en minimumssats for den obligatorisk pensionsordning på 10 %. Dette skyldes, at alderspensionen ikke i samme grad sikrer en væsentlig dækningsgrad for denne indkomstgruppe. Naalakkersuisut er af den opfattelse, at denne udfordring løses mest hensigtsmæssigt via overenskomster og frivillige opsparinger. Udvalget deler denne holdning.

Udvalget finder således, at en permanent fastsættelse af opsparingsforpligtelsen på under 10 % vil medvirke til en øget ulighed imellem borgere på pension. Udvalget hæfter sig også ved Økonomisk Råds udmelding om, at den obligatoriske pensionsordning skaber et rimeligt grundniveau for pensionernes dækningsgrad.

³ § 37 spørgsmål, nr. 13/2020

Udvalget er af den opfattelse, at den midlertidige fastfrysning af opsparingsforpligtelsen stemmer godt overens med hensynet om at beskytte den offentlige økonomi, som en konsekvens af COVID-19 pandemien.

5.3 Er pension skattefrit?

Udvalget finder det på baggrund af førstebehandlingen af forslaget ligeledes nødvendigt at understrege, at indbetalinger til pensionsordninger i Grønland er skattefrie, hvorfor der betales skat ved udbetalingen. Omvendt gælder det for indbetalinger til pensionsordninger uden for Grønland, hvor der betales skat ved indbetalingen, og tilsvarende betales der ikke skat ved udbetalingen.

5.4. Uoverensstemmelse mellem lovforslag og tilhørende bemærkninger

Udvalget skal afslutningsvist henlede opmærksomheden på, at tilføjelsen af § 1, stk. 4. ikke er indarbejdet korrekt i bemærkningerne. Denne tilføjelse vedrører pensionsordninger oprettet uden for Grønland eller Danmark. § 1, stk. 4. figurerer i bemærkningerne på dansk, men ikke i bemærkningerne på grønlandsk. I lovforslaget er dette dog indarbejdet korrekt på begge sprog, hvorfor udvalget ikke vil anmærke yderligere.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Det er her anført, at der generelt vil være tale om fordele for det offentlige og borgerne idet udskydningen af stigningen i opsparingsforpligtelsen med 2 år forventes at formindske fradragene på indbetalinger til pensionsordninger, men samtidigt øge borgernes rådighedsbeløb. Dette er dog afhængigt af hvorledes borgerne tilpasser deres opsparingsmønster til de ændrede regler. Forhøjelsen af bagatelgrænsen fra 1.000 kr. til 2.000 kr. forventes ligeledes at være til fordel for borgerne.

7. Udvalgets indstillinger

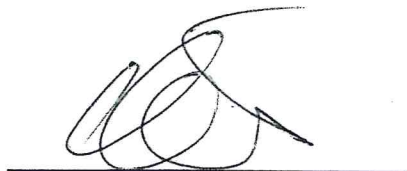
Et enigt udvalg skal anmode om at forslaget genhenvises forud for tredjebehandlingen.

På denne baggrund indstiller et enigt udvalg ændringsforslaget fremsat af Naalakkersuisut (jf. betænkningens afsnit 1.7) til vedtagelse.

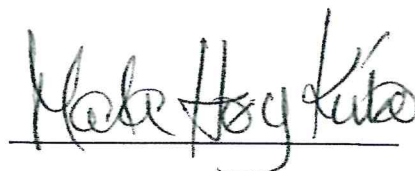
Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

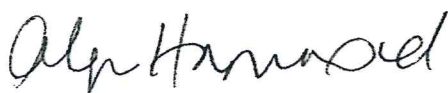
Hermann Berthelsen
Formand

Múte Bourup Egede
Næstformand

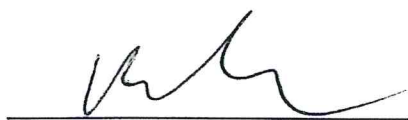
Mala Høy Kúko

Aleqa Hammond

Malene Vahl Rasmussen

Peter Olsen

Jens Napaattoq